

GORENJEJEC

Političen in gospodarski list.

Izhaja vsako soboto zvečer

in stane za Kranj 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za druge države stane 5-60 K. Posamezna številka po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravnništvo je na pristavi gosp. K. Floriana v «Zvezdi».

Mesečna priloga

„Slovenski Tehnik“

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inzerati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za petit-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravnistvu naj se blagovoljno pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvo pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Politični del.

□□□□□

Bodite pozdravljeni!

Na visokem Gorenjskem, v krepko se razvijajoči Radovljici se vrši danes in jutri velika skupščina «Zaveze jugoslovanskih učiteljskih društev». Napredna Radovljica si je nadela praznično obleko, da dostojno pozdravi širitelje omike med našim narodom, poročstvo boljše bodočnosti naše.

Med udeležniki opazujemo poleg Slovencev in Hrvatov tudi zastopnike viteškega srbskega naroda in sinove onega naroda, ki je stal v zgodovini evropske kulture vedno na prvem mestu, ki nam je dal oznanjevalca misli svobodne Jana Husa in prvega narodnega šolnika Komenskega.

Slovensko učiteljstvo vidimo zbrano ali zastopano skoro polnoštevilno. Pač se je našlo tudi med našim učiteljstvom nekoliko oseb, ki so zapustile zastavo napredka in svobode, ki so se za skledo leče prodali najljutejšim sovražnikom šole in ljudske prosvete, toda s ponosom lahko trdimo, da so to le izjeme. Ogromna večina ve, da je zdrav napredek mogoč le na temelju rimskega suženjstva prostega pouka, da je namen šole vzgajati značaje in ne hinavcev, ki pod verskim plaščem lahko uganjajo največje lopovščine.

Zalibog so razmere na Slovenskem še danes take, da ljudstvo ne zna vselej prav ceniti ne ljudske šole in ne učiteljstva; vendar opazujemo vsako leto napredek tudi v tem oziru. Vedno bolj prodira mnenje tudi v širjo maso naroda, da le izobrazba more biti podlaga boljšemu gmotnemu stanju našega ljudstva, da le izobrazba — splošna in stro-

kovna — more provzročiti, da ne bomo ostali večne narod hlapcev, da tudi mi kdaj prisedemo k polni mizi gospodarjev.

Na Vas je, zbrani skupščinarji, da pospešite ta tok v izobrazbi našega naroda. Držeč se gesla, da «kar more, to mož je storiti dolžan», pojdite na podrobno delo med narod, in na Vas je, zastopniki slovenskega naroda v zbornicah, da sodelujete pri tem produktivnem delu za slovenski narod s tem, da delavcem daste tudi postopenega plačila!

Lepe kraje bode videli tu na Gorenjskem, zbrani skupščinarji! Večno-krasni Bled, romantični Bohinj, snežne velikane in čarobne soteske bode zrl pri nas. In vsa ta narava, vse to ljudstvo, ki uživa to naravo, Vam kliče, da so tu slovenska tla, da so pa tudi tla, ki so dragocena, da tujci stezajo svoje roke, da bi ugrabili najlepše in najboljše dele. Le narodna izobrazba more preprečiti, da se ta raj zemlje slovenske ne pogubi v tujem navalu. Buditi med Vam izročeno mladino narodni ponos in zavednost, bodi Vaša naloga!

V tem zmislu Vam kličemo iz dna srca na naših gorenjskih tleh: Bodite pozdravljeni!

Gospodarski del.

□□□□□

Narodno gospodarstvo.

Vrste produkcije.

1. Organizacija produkcije.

(Nadaljevanje.)

V sedanjih dobi je za organizacijo produkcije merodajna 1. oblika podjetja, t. j. način, kako

se družijo glavnic in delo z ozirom na osebo podjetnika; 2. oblika obrata, t. j. združenje glavnice in dela z ozirom na produkcijo samo.

Po obliki podjetja razlikujemo A) posamezna in B) družabna podjetja.

A. Pri posameznem podjetju je posameznik z vso svojo glavnico in s svojimi osebnimi lastnostmi odgovoren za uspeh podjetja. On dobi ves dobiček, pa tudi on trpi vso zgubo. Posamezno podjetje zahteva od podjetnika posebne marljivosti, energije, vstrajnosti, previdnosti in vednosti; podjetnik mora svoje podjetje vedno prilagoditi potrebam in torej strogo paziti, kako se te vrste in spreminjajo. Zato pa pri tem odločuje le njegova volja, on ni vezan na nobeno stran, temveč se lahko prosto giblje, kakor misli, da najbolj zastopa svojo korist.

Posamezni podjetnik ima najbolj priliko razviti vse svoje sposobnosti. Zraven je pa od njegovega podjetja odvisno vse njegovo družabno stališče, njegov ugled in njegova čast, ker ga moralno sili, da posveti vse moči podjetju. Ker je pa uspevanje podjetja mnogo odvisno od njegovih sodelavcev, zato je tudi njegovo razmerje proti delavcem večkrat povsem različno od družabnega podjetja.

B. Družabna podjetja. Veliko podjetij ni več v rokah posameznikov, temveč so se tekom zgodovine razvile razne gospodarske oblike, po katerih se združuje glavnica in delo več oseb, ali pa vsaj samo glavnica. Take družbe zavise posebno od pravnih naprav v posameznih državah, ker pravo določa pogoje, pod katerimi dobe družbe značaj pravne osebe, t. j. da smejo obstajati kot družbe in imajo vse pravice in dolžnosti, kakor posamezna podjetja.

Naš trgovinski zakonik pozna štiri vrste takih družb, dalje imamo razne zadruge po zadružnem zakonu iz leta 1873 in slednjic

PODLISTEK.

Gorenjska v Valvazorju.

Tržič.

Trg in graščina Tržič (Tersezeh) stajita na Gorenjskem med Ljubljano in Celovcem, od Kranja dve milj oddaljena.

Sicer pa stoji ta trg v nekem jarku, med visokim sneženim gorovjem, pod daleč znanim Ljubljem, ki loči Kranjsko od Koroškega in ki je nekak mejnik med obema, po katerem gre tudi prava cesta s Kranjskega na Koroško.

Ta trg se deli v dva dela, in sicer v zgornji in spodnji, in vsak del loči deželna cesta.

Spodnji del spada pod «staro gutenbersko» graščino, ki je sedaj v posesti grofice Barbo, rojena Paradeiser.

Zgornji del pa pripada graščini «Neuhaus».

Ves trg je nabasan od rokodelcev, ker se tukaj izdeluje najboljše Kardubansko usnje, in sicer v rdeči in črni barvi, katero se potem na daleč in široko izvažata in iztrži po Italiji in po rimskem cesarstvu.

Razen tega se izdeluje tukaj tudi več vrst navadnega blaga, ki se imenuje «mazalan», da ne omenim še bakrene in železne posode, kakor kotle, ponve in podobne stvari. Zato je to zelo redilen kraj (nahrhafter Ort), k čemur mnogo pripomore dvojna voda, in sicer ljubelski potok in Bistrica.

Ne daleč od tod stoji na nekem griču grad «Neuhaus», v katerem je prenočevalo Njegovo rimsko-cesarsko Veličanstvo, Leopold I., ko je potoval s Koroškega na Kranjsko, dne 5. septembra leta 1660. Pod ta grad spada polovica trga, ki je pripadal nekdanj Paradeiserjem. Ko so ga po smrti bratov podedovale sestre in je ena iz njih poročila gospoda Henrika Julija barona verneškega, je polovico trga z gradom Neuhaus izročila svojemu soprogu.

Prej je še nerazdeljena graščina tržiška pripadala okoli leta 1305 grofu Albertu goriskemu.

Podvin.

Grad «Podvine» stoji na Gorenjskem, od Ljubljane oddaljen šest in od mesta Radovljice pol milje. Stoji na lepem, ravnem polju in ima za gradom majhen hrib z jelkami, smrekami, hrasti, bukvami in vsakovrstnim drugim drevjem, da se ta hrib more smatrati za prav prijazen divnjek (Lustwald). Grad obdaja kroginkrog sadno drevje.

Pred leti so napravili tukaj le močan stolp, ki so ga imenovali «podvinski stolp», in to je bil rodbinski dom gospodov iz Podvina, izmed katerih so se marsikateri okoli tristo let nahajali na Kranjskem; čeprav se ne more dognati, katere gradove so posedovali. Po dolgem iskanju sem vendar našel, da je imel leta 1331 gospod Hervard Podvinski v posesti ta grad.

Leta 1397 je gospod Sebald Podvinski med Kranjem in Radovljico padel s konjem vred čez

neki most in obležal mrtev; z njim je izmril tudi njegov rod. Če je bil pa ta gospod Sebald Podvinski tudi posestnik tega gradu, se pravzaprav ne more vedeti. Vendar je verjetno, da je pripadal njemu, ker stoji med Radovljico in Kranjem, kjer se je pripetil ta nesrečni padeč.

Nato je prešel na gospode Lamberske. Pred malo leti ga je pa imel baron Sigmund Ehrenreich Wagen; po njegovi smrti pa njegova vdova, gospa Gustina Eleonora, baronica «von Wagen», rojena grofica Bucceleni, ki ga ima še sedaj.

Pol milje od tega gradu Podvin stoji lepo zidan dvorec, imenovan «Auritzhoff», ne daleč od bleskega jezera; ta dvorec je podložen podvinski graščini.

Opat Saba.

Spisal B. Sergejev.

Dalje.

Med tem pa so bili zbrani njegovi služabniki še vedno v grajski sobani, kjer se je od njih poslovil njih dobri graščak. Vseh obrazi so bili resni, skoro otožni in le zdajpa zdaj je izpregovoril kdo. Globoko jih je ganila nesreča, ki je zadela dobrega gospodarja, a niso mu znali pomoči.

«Kaj menite,» govori visok širokopleč služabnik Rista, «dobro in pametno bi bilo vsekakor, ako bi se nekoliko iskali in poizvedovali po grajskih. Da bi jih Saba kar tako uničil, to skoro ni verjetno.»

«Ali si gotov, da jih je ravno Saba,» mu ugovarja že nekoliko starejši služabnik.

družbo z omejeno zavezo po postavi z dne 6. marca 1906, št. 58 drž. zak.

Oglejmo si posamezne vrste bolj natančno: 1. Javna (odprta) družba obstoji iz združenja delavne moči in premoženja posameznih družabnikov. Sicer družabnik ne vtakne vsega svojega premoženja v podjetje, toda vendar mora biti z vsem svojim premoženjem porok za obveznosti družbe. Vsak družabnik ima pravico delati v podjetju in tudi pravo veljavno podpisovati za podjetje, vendar pa se lahko odpove tem pravicam, ne da bi se pri tem iznebil svojih dolžnosti, da je porok za družbo. Občinstvo mora vedeti, kdo jamči za obveznosti družbe in kdo ima pravico družbo zastopati; zato zahteva postava, da se morajo vsi družabniki vpisati v trgovinski vpisnik (register). Zraven se morajo vpisati tudi tiste osebe, ki smejo družbo pravno zastopati.

Take javne družbe nahajamo že prav zgodaj v zgodovini, in sicer so se najpoprej družili rodbinski člani ali sorodniki v obrtne ali trgovske namene. (Že v 13. stoletju se bere o javnih družbah menjalcev in trgovcev.) Kot vzrok za snovanje takih družb moremo navesti to - le: delo in vednost posameznikov ne zadošča več; glavnica in kredit se zviša, če pristopi več oseb; oče vzame svojega sina ali zeta za družabnika, ali bratje in sestre ali sorodniki združijo svoj denar ali prepušte podedovano premoženje podjetju (rodbinske ustanove). V sedanjem času so se te vrste družbe udomacile tudi pri manjših podjetjih. Ker je pri takih družbah za uspešno delovanje merodajno medsebojno zaupanje, ki sloni posebno na prijateljskih odnošajih, se ponavadi ne družijo veliko oseb, temveč običajno le dva ali trije. Ker ni samo eno mnenje merodajno, je večkrat vodstvo okorno, in so često posamezni družabniki pri sklepanju različnega mnenja, nastajajo mnogokrat nasprotstva in vsled tega razdružitve. Zlasti tedaj, če kdo v družbo prinese svojo glavnico, drug pa le svojo delavno moč (zmožnost), ponavadi hitro razpade družba. Značilen za mišljenje našega naroda, čeprav preveč trivijalen, je izrek: V kompaniji še pes crka.

2. Komanditna družba. Te družbe obstoje iz javnih družabnikov (komplementarjev) in pa iz takozvanih komanditistov. Prvi dajo osebno poroštvo, drugi pa dajo denar, osebno pa niso poroki. Podjetnik je lahko en sam, ki si izgovori zase gotov dobiček ostalo pa dobe komanditisti. Če podjetje propade, izgubi podjetnik vse, komanditisti pa le vplačane svote. Pogodba komanditne družbe se mora vpisati v izvlečku v trgovinski vpisnik.

Vobče te vrste družbe niso posebno prikladne za obrt in trgovino. Zlasti trpi družba na tem, ker morajo ne osebno odgovorni družabniki imeti popolno zaupanje v komplementarje.

Dalje prih.

Zahtevajmo občno državno zavarovanje proti uimam!

Nesrečna toča napravi pač vsako leto v raznih krajih večjo ali manjšo škodo, toda da bi tako pogosto kletila in tako uničevala vse poljske in druge kmetijske pridelke kakor letos, ne pomnijo mnogi stari ljudje.

Že nekaj tednov sem dohajajo neprenehoma žalostne novice, da je toča v tem ali onem okraju

vse uničila. In resnica je, da kjer se je letos vsula, je z malimi izjemami vse ogolila, tako da so nekatere občine popolnoma ob ves pridelek. To je tem žalostnejše, ko je ravno letošnje leto vse dobro kazalo, zlasti pa trtje.

Na Kranjskem je toča že v več krajih potokla, n. pr. vinograde na Trški gori in v Grčevju na Dolenjskem, pa tudi po Notranjskem in Gorenjskem je prav močno bila. Ponekod, n. pr. na Trški gori pri Novem mestu, pri Dobričah in v Vremah ter v Smerjah v Vremski dolini je pobrala toča 80—100% vseh pridelkov. V nekaterih vinogradih ni bilo dobiti ne enega vsaj deloma nepoškodovanega grozda in na bližnjih njivah ne ene cele bilke.

Na novomeski Trški gori, kjer se prideluje priznana dobra vinska kapljica, so bile trte močno obložene ter z zdravim grozdem. Vse se je trudilo, da bi jih do jeseni ohranili zdrave, zato ni nihče štedil ne z gaico, ne z žveplom, toda komaj 10 minut trajajoča uima je uničila ves up.

Pa ne samo na Kranjskem, marveč od vseh krajev prihajajo tužna poročila o velikih poškodbah po toči. Tako je n. pr. močno potokla po haloških vinogradih okoli Ptuja na Štajerskem, ponekod na Krasu, v Furlaniji, po tržaški okolici, po Istri, Dalmaciji itd.

Koder je toča tudi poljske pridelke ter celo travo in deteljo popolnoma zbila, je ljudstvo kar obupano ter se resno bavi z mislijo na splošno izselitev, kajti z državnimi in deželnimi podporami, ki jih dobe bodisi v denarju ali v blagu, je poškodovancem le malo pomagano. Ko bi se hotelo vsem potrebam le deloma zadostiti, bi se moralo letos samo vinogradnikom v prizadetih deželah več milijonov kron dovoliti.

Da bi se s podelitvijo takih podpor le količkaj položaj ublažil, ni misliti, kajti podelitev večje ali manjše državne podpore je v Avstriji, vsaj na Kranjskem, večkrat odvisna od faktorjev, ki niti pojma nimajo o našem kmetijstvu, dočim se poročila županstev in strokovnjakov le za silo upoštevajo.

Z razdelitvijo nezadostnih podpor, ki delajo glavarstvom in županstvom neverjetne sitnosti, se doseže pogostokrat ravno nasprotno, kakor se je hotelo doseči. Ker je pri takih razdelitvah sploh nemogoče vsem ustreči, nastanejo nehotne medsebojni prepri, žaljenja in nasprotstva.

Kdor se dandanes s kmetijstvom sam bavi, vé, kakšne težave mora prebiti in koliko izdati, preden spravi svoj pridelek pod streho, odnosno v denar. V slučaju uime so vsi občani enako prizadeti; zato bi pa morali priti pri razdelitvah tudi večji posestniki v postev. Toda ti rajši utrpe vsakršno darilo, kakor da bi si za nekaj kronic ali par mernikov žita nakopali na glavo še večje sovraštvu svojih sosedov in soobčanov.

V takih slučajih bi mogla vlada le z znatno pomočjo obupno in razburjeno ljudstvo pomiriti. To bi se pa dalo doseči edino le na ta način, če bi se ustanovila splošna državna zavarovalnica proti uimam, t. j. proti poškodbam po toči, vodi, mrčesih, suši in vetrovih ter mrazu. Pri tem bi se lahko upoštevalo tudi zavarovanje živine.

Če se v tem oziru kmalu kaj ne ukrene, pojde naše itak že napol bankerotno kmetijstvo vidno rakovo pot.

Gospod komercialni svetnik in deželni odbornik Fr. Povše je sicer že pred leti stavil tozadevni predlog v državnem zboru, a ker nimajo mnogi merodajni faktorji nikakega zmisla za povzdigo našega kmetijstva, se seveda ni nič storilo v tem oziru. Sedaj pa, ko je v parlamentu velika agrarna stranka, naj bi vsi kmetovalci in kmečki posestniki brez izjeme zahtevali, da se vsi državnozbornski zastopniki za to pereče vprašanje krepko zavzamejo. Tukaj mora veljati načelo: eden za vse, vai za enega.

F. Gombac.

Tedenski sejem v Kranju dne 19. avgusta 1907.

Prignalo se je — konj, 225 glav domače goveje živine, 8 glav hrvaške goveje živine, 12 telet, 61 domačih prašičev, — hrvaških prašičev, 1 koza, — domačih ovac in — hrvaških ovac. — Pšenica po K 10-50, proso po K 6-75, rž po K 8—, oves po K 8—, ajda po K 8-75, fižol ribničan po K —, koks po K — in krompir po K 5— za 50 kg.

Zadruga gostilničarjev in kavarnarjev i. t. d. v Ljubljani razposilja gostilničarskim zadrugam in, kjer teh ni, gostilničarjem po deželi nastopno okrožnico: Vaše blagorodje! Da je obrtni stan dandanes tlačjen v vseh panogah, Vam pač ni treba še posebej omenjati, ker Vam je kot stanovskemu sodelavcu znano, da posebno obrtnik najbolj trpi zaradi teh vedno se množočih davkov, neprestanega poviševanja plač delavskim močem, zaradi podražanja živil in vseh stvari, karkoli treba kupiti, tako da se posameznik že prav težko brani proti temu vsestranskemu pritisku. V prvih vrstah tega boja stoji, trpi in se bojuje »gostilničarska obrt«; njo zadene vedno in vedno vsaka prememba na zlo, bodisi od vlade, potom konkurence ali drugače. Ako dobi gostilničar koncesijo, kmalu mu je nekoncesijoniran grajzler za hrbotom in prodaja nemoteno v lokalu in čez ulico, vino, pivo, in še jestvine, tako da preostane gostilničarju samo plačevanje visokega davka in velika režija za vzdrževanje prostorov in dragega osebja. Novi obrtni red bo stanovske važnosti nekoliko bolj upošteval, vendar še s tem ni odpomagano resničnim potrebam in položaju gostilniške obrti. Vsa ta dejstva in tek časa so nanesla, da morajo gostilničarji poprijeti za krepkejše orožje. Vidi se, da se moramo oprijeti gesla, pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal. Lanski izvenredni občni zbor zadruge gostilničarjev, kavarnarjev, izkuharjev in zganjetocnikov v Ljubljani je enoglasno sklenil, prirediti velik gostilničarski kongres za vso kranjsko deželo v Ljubljani ter povabiti stanovske tovariše tudi iz sosednih dežel. Na tem shodu se bo razpravljalo vse, karkoli teži gostilničarja, sklenile se bodo resolucije, od katerih se ne sme prej odjenjati, da se izpolnijo. Za gostilničarje po deželi bi bilo uvaževati n. pr.: odpravo takozvanih Buschenschankov, osmin, naprava vinskih sejmov v več krajih, odpravo prodaje vina in piva po trgovinah, odpravo prodaje piva privatnim od strani pivovarn. Odprava oddajanja koncesij v najem tretjim osebom, odprava privatnih izkuharij, predlog o splošnem zadačenju vina bi bil tudi umesten, da bodo tudi bogati zasebniki pomagali plačevati deželne dohodke, ne samo tisti, ki si zamore kupiti vina le en četrt litra, in končno, kakšno stališče naj zavzame gostilničarji napram novodobnemu pivovarniskemu kartelu. Zato Vas pripravljajni odbor s tem vljudno prosi, da mu še eventualne druge težnje, želje, zahteve in potrebe

«Gotov, tako gotov, kakor sedim nocej tukaj med vami. Zakaj pa bi imela Emanuel in Pepo že prej, predno smo napadli votlino, vedno le o njem pogovor».

«Ali si slišal,» so ga povpraševali zopet.

«Da, slišal sem dvakrat, ko sta se menila o njem. Le verujte mi, nekaj čudnega tiči v tej stvari in naj bo, kar hoče, a kaka malenkost ni. Jaz sem že hotel nasvetovati nekaj grajščaku, predno je odšel, pa saj ste videli, da se ni dalo vse dni skoro z njim govoriti in nezaupljiv je bil do vsacega. Nocoj pa povem, naj že bo, kar hoče; mislim, da stvar ni tako neumna.»

«No, govori torej!» so ga silili že nekateri.

«Torej vam povem. Kaj menite, ako bi imel ta Saba, ki popolnoma tako nedolžen vendar ne more biti, kako prijateljstvo ali sploh še kaj drugega z onima samostanoma tam za hribom. Meni se to čudno zdi za vruga, ako so jih v volčji jami vjeli, kako da ni prišel živ duh iz jame, ko smo jo vendar stražili skoro dva tedna. Votlina mora voditi torej tudi čez tisto brezno nekam naprej in najbrže v samostan.»

«V katerega misliš?» so vprašali vsi rado vedno.

«Tega ravno ne morem reči, v katerega, a v enega gotovo. In mislim, ako bi mi kaj vohunili okoli tistih dveh samostanov, morda bi kaj bilo in potem pokličemo grajščaka takoj nazaj. Bogme dober človek je bil, da malo tacih.»

«A kaj hočeš storiti pri samostanih, ko notri ne moreš?» ga je povprašal eden izmed služabnikov.

«Notri je seveda težko priti, a jaz mislim drugače in menim, da bi ne škodilo nič, ako bi se poskusilo.»

«Ti, Vuka, imaš brata, ki služi tam v podgorskem ženskem samostanu, in lahko bi mu naročil, naj kaj poizve na kak zvit način.»

Vuka, mladenič, ki je sedel na drugem koncu mize, je prikimal in odgovoril:

«Zakaj pa ne! Takoj jutri pojdem k njemu in mu naročim, naj se potruži kaj poizvedeti, ako so res v samostanu.»

«Naroči mu, naj ti takoj naznani, ako le kaj izvoha. Prokleta to življenje brez grajščaka in grajskih bi bilo dolgočasno in ako bo vse poizvedovanje zaman, jaz gotovo ne ostanem tu, podam se k očetu v ljubljeno Črnogoro.»

VIII.

Drugi dan se je prebudil Emanuel v celici Eligije, ko je stalo solnce že visoko na nebu. Oblekel se je in ogledal po sobi. Na mizi in etažeri je ležalo mnogo raznovrstnih romanov, ilustriranih knjig in molitvenikov. Hotel se je kratkočasiti z berilom, a ni šlo, ker skrb za Pepota, Floro in Loti ga je mučila neprestano.

Na veliko začudenje začuje sem iz kapele pobožno petje.

«Kaj, ali je vendar še kaj pobožnosti v tem samostanu!» je zamrmral in poslušal razločno petje:

— Moja duša poveljuje Gospoda in moj duh se veseli v Bogu njegovem Zveličarju.

Moč je izkazal s svojo roko in razkropil napuhnjene v njih misli in srca.

Mogočne je pahnil s sedeža, ponižne povzdignil.

Lačne je z dobrim napolnil in bogate izpustil prazne. —

«In nedolžnih, ki mi niso nič storili, ni zapiral, in deklet, ki so čiste, ni onečasal, kakor vi, ki ste sveti njegovi nasledniki,» je jezno pristavil Emanuel.

Proti opoldnevu se odpro vrata in v celico vstopi prednica Eligija z dvema redovnicama, ki sta prinesli kosilo, a pri vratih sta stala dva močna in oborožena hlapca. Ko sta postavili kosilo na mizo, je namignila Eligija in odšli so ter zaprli vrata. V celici sta ostala Emanuel in Eligija.

«No, kako se vam kaj dopade v moji sobici? Bolje gotovo kot v ječi pri Sabatu,» je pričela Eligija.

Emanuel je je zrl nekaj časa z ne baš prijaznim pogledom, a premislil si je menda in govoril skoro s prosečim glasom:

«Ako imate kaj srca, kakor zatrjujete, potem upam, da me ne pustite več zaprtega tu notri. Pustite me vsaj k Lotici.»

«Nič se ne bojte in ne žalostite se, ker kmalu bodeste prosti. Pa saj sedaj še itak ne morete oditi, ker Flora je še bolna. Danes sem bila pri njej, a dolgo ne, ker nisem imela časa. Obiskal je namreč

gostilničarjev Vašega kraja in okolišča blagovolite prijaviti pisмено in to vsaj do 25. avgusta t. l., da se dolične stvari uvrste v program za razpravo. Ako pošljete tudi svojega govornika, oziroma poročevalca o nasvetovani stvari, tudi pripomnite. Navedite vse, karkoli se vam zdi potrebno, bodisi glede odprav ali pa naprav, ki bi koristile gostilniški obrti. Shod se bo vršil 16. in 17. septembra ter se vabila s tiskanim programom še posebej razpošljejo.

Koliko se zvari pri nas piva? Bratje Kosler v Šiški izkühajo na leto 24.000 hl, Auerjevi dediči v Ljubljani 10.000 hl, Stare v Mengšu 15.000 hl, Mayr v Kranju 6000 hl, Perles v Ljubljani 1800 hl, Senožeska pivovarna 18.000 hl, Kočevska 2000 hl, Fröhlich na Vrhniki 10.000 hl. — Pivovarna Göss ga izkuha 216.553 hl in je imela v minulem letu 333.538 K čistega dobička.

Deset zapovedi za kmeta. 1. Krmi redno; drži se točno vedno istega časa in pokladaj vedno enako veliko krme. 2. Napajaj redno in zadostno; voda naj ne bo pretopla, pa tudi ne premrzla. Vroča živina ne sme piti vode. 3. Nikoli ne preokladaj živine z delom. 4. Ne pokladaj nikoli plesnivega ali onesnaženega sena in slame. 5. Izkušaj strupene in škodljive rastline po travnikih in pašnikih, kolikor moreš uničiti. 6. Varuj živino po možnosti pred solčno vročino, pa tudi pred dežjem; ne puščaj je ležeče na mrzlem ali mokrem tlaku. 7. Prehod od ene krme k drugi izvrši počasi. 8. Povedaj zahtevaj kar največjo čistost, ker snaga je prvi in glavni pogoj, da je živina zdrava. 9. Skrbi, da bo zrak v hlevu čist in svež, a varuj živino pred preprihom. 10. Vedno pazi na posle, in ne dovoli jim, da delajo po svoji glavi. — Kdor se bode držal teh pravil, bode kmalu spoznal, da je dokaj lažje, varovati živino boleznim, kot pa bolno zdraviti.

Dobavni razpis. C. in kr. vojno ministrstvo je naznanilo trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da namerava po javni konkurenci zagotoviti različne oblačilne in opravne predmete, med temi so: jopiči in spodnje hlače iz pletene bombaževine, žepni robci, vrvi, količki za sotre, toporišča, leseni cvetki, izdelki iz železa, železne posode in dr. Ponudbe je vložiti vložnemu zapisniku c. in kr. vojnega ministrstva najkasneje do 9. oktobra t. l. 12. ure popoldne. Dobavni razglas, ponudbeni vzorec in seznam predmetov, katere je dobaviti, so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Dobavni razpis. C. kr. tobačna tovarna v Ljubljani razpisuje konkurencó za zgotovitev potrebščine desk, podbojev, obročev, dog in premoga za leto 1908, eventualno tudi za leto 1909. Ponudbe je vložiti najkasneje do 30. avgusta 1907 do 11. ure popoldne pri c. kr. tobačni tovarni v Ljubljani. Prepis razglašja, obsegajoč množino, vrste in kakovost predmetov, ki jih je dobaviti, je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Dobavni razpis. C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Beljaku naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se bo za leto 1908 oddala po javni ponudbi dobava raznega lesa kakor železnih pragov, desk, tramov, lat, toporišč, ročnikov, og'is, metel, ciz i. t. d. Dobavni pogoji, ponudbeni vzorec in seznam predmetov se dobe pri ravnateljstvu v Beljaku (oddelek 3, za vzdrževanje železnic in stavbo.) Ponudbe je najkasneje do 10. septembra t. l. 12. ure popoldne vložiti pri gori navedenem ravnateljstvu. Dobavni razpis, ki obsega natančnejše podatke, je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

samostan provincial p. Hinko in morala sem k molitvi.

«To sem čul, saj drugače menda itak nikdar ne opravljate takih pobožnih obredov!»

«O pač! Ali menite, da so v samostanu same propalice. Ne smem reči, mnogo jih je, veliko več kot dobrih, a imamo v resnici tudi srca, ki prebijejo ob molitvi cele dneve in noči.»

«Povejte mi, kaj je s Pepotom?» ji je prekinil govor Emanuel.

«V celici je, kamor je šel včeraj sam, in slabega se mu nič ne godi. Hrane ima dovolj in povedala sem mu tudi, da ste vi v njegovi bližini. Toda izvolite, gotovo ste že gladni in merica vina vam tudi ne bode škodovala!»

Emanuel, kateremu se je že res oglašal želo-dec, je prisedel k mizi. Ko je bil z jedjo gotov, je — nič hudega sluteč, izpil kozarec vina. V očeh mu je kmalu jela izginjati lista otožnost, v njih je gorelo nekaj divjega, strastnega. Po žilah mu je tuborela kri, vse mišice so mu drhtele. Eligija je spoznala, da je čas, stopila je k njemu, ga pritisnila k sebi in ga jela vsa divja poljubovati.

«Emanuel, saj me ljubiš, kajne? Vsa sem tvoja, Emanuel, tebi se žrtvujem tako rada — ljubi me, ljubi...!»

Emanuel je bil v omotici. Stiskal in privijal jo je k sebi, ji šepetal, jo prosil... a Eligija se mu je odtegovala, kakor sramežljiva deklica, hotela se bolj razburiti njegove strasti.

Poučni listek.

Kako se zglajajo obrti?

III.

Kdor hoče nastopiti dopuštěn (koncesioniran) obrt, mora izprosiť koncesijo ali dopuštita, ker prej ne sme začeti obrta. Med koncesionirane obrti prištejemo zlasti: tiskarne, knjigarne, trgovine z umetninami in muzikalije, podjetja stavbinske, zidarske, kamenarske in tesarske obrti, dimnikarstvo, konjederstvo, izdelovanje in prodajanje orožja in streliva, starinarske obrti, gostilniške obrti, polaganje vodovodnih cevi, urejanje svečave in dovajanje vode, podkovstvo, naprave za izdelovanje in dovajanje elektrike i. t. d.

Prošnja za koncesijo se lahko vloží pisмено ali ustno pri okrajnem glavarstvu. Razen pogojev, predpisanih za izvrševanje kakršnegakoli obrta, je treba za dopuštěni obrt tudi izpričati zanesljivost glede dotičnega obrta in pri nekaterih obrtih še posebno sposobnost.

Posebej se navajamo gostilničarske in krčmarske obrti, ki so po § 16. «Obrtnega reda» razdeljeni na te pravice:

- jemati tuje pod streho;
- imeti jedi naprodaj;
- točiti pivo, vino in sadjevec;
- točiti žgane opojne pijače in jih prodajati na drobno;
- točiti umetna vina in polvina;
- prodajati kuhano kavo, čaj, čokolado, druge gorke pijače in poživila;
- imeti priliko za dovoljene igre.

Te pravice se smejo podeliti vsaka posamezno ali pa nekatere ali pa vse skupaj. Kdor torej prosi koncesije za gostilničarski in krčmarski obrt, mora v svoji prošnji natanko razložiti, kakšno pravico bi rad dobil.

Pri podeljevanju koncesije za gostilničarski ali krčmarski obrt mora gledati obrtno oblastvo na potrebo ljudstva in na to, ali je prostor, kjer bi se vršil obrt, pripraven zanj; paziti je tudi na cesto, ulico ali trg, kjer je ta prostor, in naposled na to, ali ga je mogoče policijsko nadzirati.

Prošnja:

C. kr. okrajnemu glavarstvu

v Ljubljani

Kolek za 3 K

Ivan Luštrek
v Medvodah št. 15

prosi za podelitev gostilniške koncesije z vsemi pravicami v hiši št. 15 v Medvodah.

Po priloženem krstnem listu A % sem rojen v Sori leta 1873, torej polnoleten, in po priloženem domovinskem listu B % tudi v to občino pristojen.

Izpričevalo C % dokazuje mojo popolno nemomadjevanost in zanesljivost.

Ker sem ob državnih cestih v bližini kolodvora medvodskega zgradil veliko za gostilno zelo pripravno hišo in ker je moj sosed Ivan Jamnik svojo gostilno opustil, promet ob cesti pa vedno raste in se zlasti v zadnjih letih vsako poletje naseli ve-

«Emanuel, saj sem tvoja, samo tvoja Eligija.»

Dolgi zadušljivi poljubi... sladkostni vzdihni...

Zunaj je legal mrak, zvezde so svetile, ko se je prebudil iz trdnega spanja Emanuel. Nekaj časa je topo zrl okoli sebe, a začutil kmalu veliko utrujenost, jel je premišljevatí...

«Ni mogoče! Kako je to prišlo — ?... Da, storil sem, omamljen sem moral biti. Torej radi tega me je zvalila k sebi. —»

Prižgal je luč, večerja je bila že na mizi. Malo je použil, potem pa hodil po sobi gorindol. Nehote mu je obvisel pogled na lepi, veliki sliki Zvečičarja, ki je visela pri postelji. Stara je že morala biti, ker nešteto dolgih prask se je poznalo v njej. Potipal jo je, a začutil, da je železo.

«Torej ni platno — in ti čudni kvadrati.»

Hotel jo je premakniti, a tudi to ni šlo, bila je vzdignana. To je vzbudilo v Emanuelu še večje začudenje. Kar zagleda sredi slike neki komaj vidni gumb, pritisne in slika se je razdvojila ter izginila. Ostala je samo mreža, skozi katero je videl v sosednji sobico, kjer je ležala v postelji bolnica. Mlada je še bila ta redovnica, a noseča, in imela bo vsak čas poroditi. Ob njenem zglavju je stala starikava nuna, nagubanega obraza, judovsko zavitega nosa in gledala z ne baš prijaznim pogledom v trpečo.

«Nocoj bom rešena, Terezija. Jaz čutim,» je pregovorila bolnica in zopet zatisnila globoko udrté oči.

«Ze prav. Nocoj pride tudi Saba. Jaz in Eligija ti pomagava,» je odgovorila stara redovnica.

Ko letovičarjev v našem kraju, prosim za gostilniško koncesijo z vsemi pravicami, v kar prilagam tudi kolek za 2 K.

V Medvodah, dne 21. avgusta 1908.

Ivan Luštrek.

Vzgoja in šola.

Prvi slovenski penzionat ženskega vzgojevalnega in naobraževalnega društva „Mladika“ v Ljubljani, Gosposke ulice št. 8.

Ta prepotrební zavod so ustanovile rodoljubne slovenske dame za deklice slovenske in sploh slovenske narodnosti, ki obiskujejo cesarja Franca Jožefa I. mestno višjo dekliško šolo, oziroma licej ali kako drugo slovensko šolo v Ljubljani. S to ustanovitvijo se omogoči staršem, da pošiljajo svoje hčerke v narodna učilišča. V zavodu dobivajo deklice temeljito teoretično in praktično izobrazbo ter skrbno meščansko vzgojo kot bodoče dobre in skromne gospodinje.

Skrbi se tudi za to, da se priučé deklice lepim vnanjim občevalnim oblikam in da se sploh vzgoje za praktično življenje.

Custvovanje se jim blaži z gojitvijo glasbe in petja, z deklamacijami in s primernim čtivom ter z udeleževanjem primernih umetniških prireditiv.

V higieničnem oziru se jim krepi telo z zdravo in zadostno hrano, s previdnim in individualnim utrjevanjem, z igrami in s telovadbo, z izprehodi, s kopelmi itd. Zavod ima hišnega zdravnika, ki je za slučaj potrebe vsak čas na razpolago; za obolelo gojenko pa se vestno skrbi v posebni izolirani sobi.

Občevanje v penzionatu je domače. Izkušene dame skrbé z modro previdnostjo in strogostjo, ljubeznivo in materinsko za gojenke ki jim postane vsled tega penzionat prijetno bivališče. Penzionat ima značaj slovenske domačnosti.

Hišni red navaja gojenke k točnosti, vestnosti, redoljubnosti in ljubezni do domačih opravil.

Sprejemajo se redne in izredne gojenke. Prve stanujejo v internatu, kjer uživajo vso oskrbo, druge so le čez dan v zavodu.

Vpisnine je plačati 4 K.

Redne gojenke plačujejo po 60 K na mesec in to za stanovanje, hrano in nadzorovanje pri pouku.

Izredne gojenke, ki ostanejo čez opoldne v zavodu, plačujejo po 16 K na mesec.

Če dopušča prostor, se sprejemajo tudi starejše gojenke za posamezne mesece. Te plačujejo po 70 K na mesec. Plačevati je naprej. Vpisani gojenki, ki pa ne vstopi, se ne vrne vplačana mesečnina.

Pri vpisovanju je predložiti zdravniško in zadnje solsko izpričevalo ter krstni list.

Odbor izobraževalnega ženskega društva «Mladika» ima pravico, da v posebno nujnem slučaju, ko bi po kaki gojenki drugim bodisi v zdravstvenem, bodisi v moralnem oziru pretila nevarnost, to gojenko odslovi, kar se nemudoma naznaní staršem.

Za izpopolnjevanje splošne izobrazbe so na razpolago izkušene moči.

Za pouk v glasbi in raznih jeziki se določujejo dogovorno s starši posebni honorarji.

Tudi plesa, združenega s poukom v dostojnem vedenju se učé gojenke v zavodu.

«Oh Sabata ni potreba, on je krut in bojim se, da mi odvzame mojega črvčka.»

«No, ali hočeš rediti pamza, da vzraste? Bomo že videli, kaj poreče Saba.»

Emanuelu so se izbulile oči ob teh besedah, poslušal je natanko, a redovnici sta zopet vtihnila in stara je kmalu na to odšla. Pazno je zopet potegnil gumb nazaj in namesto železne mreže je bila zopet slika Zvečičarja. Poskušal je potem dolgo in slednjič se mu je posrečilo, da je odmaknil podobo le nekoliko, ker se je bal, da ga opazijo iz sosednje celice.

Sedel je k mizi, in jel premišljevatí spletke teh dveh samostanov, ki gotovo veljata za bogve kako sveta.

«Za vraga, koliko časa me bode še neki pridrževala ta nesramnica. No, tudi njej poplačam, ko se kdaj rešim...»

Vrata sosednje celice so se odprla in Emanuel je hitro stopil k podobi. Bolnica je glasno vzdihnila, prišel je trenotek, da bo rešena. V sobo so stopili stara redovnica Terezija, prednica Eligija in — Saba. Lice mu je bilo resno in videti je bilo, da je razburjen.

Odgrnili so raz njo odejo, Eligija jo je prijela trdno za roke in kmalu na to je položila starikava redovnica, kateri se je poznalo, da je vajena tega posla — malo dete na plenice. Globoko je vzdihnila trpeča mati, a Eligija je stopila k Sabatu, mu nekaj zasepetala v uho, a menda ni bil zadovoljen z nje-

Vsak mesec se pošiljajo staršem računi o izdatkih za izredne učne potrebščine, za obiskovanje gledališča, za toaleta itd. Skrb zavoda pa bo, da se deklice vadijo pri vseh svojih izdatkih štedljivosti in skromnosti.

Perilo se pere v zavodu, in sicer živотно proti primerni odškodnini, namizno in posteljno pa brezplačno.

Vsaka redna gojenka prinesi s seboj primerno zalogo zaznamovanega perila in drugih potrebnih tudi zaznamovanih stvari, in sicer:

1.) odejo, 3 rjuhe, 3 odejne prevleke, blazino in 3 prevleke; vse kolikor mogoče preprosto izdelano.

2.) 6 navadnih prtičev, 3 manjše kavine prtiče, 6 brisalk, 2 otirači za frotiranje in 3 brisače za snaženje umivalnika ter vrečico iz debelega platna za nesnažno perilo.

3.) 6 dnevnih in 3 nočne srajce, 6 poletnih in 6 zimskih hlač, 3 poletna in 3 zimska spodnja krila, 12 parov poletnih in 6 parov zimskih nogavic, 24 žepnih robcev, 1 kopalno obleko;

4.) potrebno obleko, ki bodi okusno, toda preprosto prirojena in okrašena; 3 temnomodre in 2 bela predpasnika, 2 para temnomodrih rokavcev; 2 para čevljev, 1 par domačih čevljev.

Telovadsko obleko, bluze in predpasnike preskrbuje na željo staršev tudi zavod;

5.) preprosto malo košarico za ročna dela s potrebnimi šivalnim orodjem;

6.) 2 glavnika, lasno in zobno ščetico, ščetico za nohte, krtačo za obleko, 3 kose mila;

7.) vsaka gojenka prinese s seboj malo in veliko žlico, vilice in nož ter obroček za prtič.

Vodstvo zavoda poroča staršem vsak mesec o napredku v soli, o vedenju in zdravstvenem stanju gojenke. V izrednih slučajih se starši takoj obveščajo.

Odbor jamči za korektno vodstvo in vestno oskrbnost v zavodu.

Dopisi. ≡ ≡ ≡

□□□□

IZ TRŽIČA. (Izlet tovarniške godbe. — Občinske volitve.) Tovarniška godba tukajšnje predilnice je napravila pretečeno nedeljo izlet k sv. Ani ter priredila koncert v gostilni g. Ankeleta. Ze v predvečer je priredila na čast cesarjevemu rojstnemu dnevu obhod po trgu in mora se ji priznati, da za kratek čas njenega obstanka dobro igra. Koncert je bil jako dobro obiskan od vseh slojev tržiškega prebivalstva. Na programu so bili skoro izključno slovanski komadi, kar gotovim gospodom, kakor Sugg, ni bilo kar nič všeč. Dvignila se je namreč kar naenkrat sloka postava tega velikega prijatelja Slovanov, razprostrla parkrat svoje dolge krake, stala kakor užaljen bog pred godbo in prepovedala godbi svirati «Oj, banovci!» Nekateri viri poročajo, da se je godba dala strahovati in umolknila, dočim drugi to zanikajo. Naj bo temu tako ali tako, ali prijatelj Sugg nima nobene pravice prepovedovati godbi igranje slovanskih komadov, ker koncert je bil javen in se je zahtevana vstopnina plačala od Slovencev istotako kakor od Nemcev. Sicer bi se bil pa lahko prej informiral o programu in naj bi bil ostal doma,

nim nasvetom, ker je jezno obrnil od nje svoj pogled in odločno odgovoril:

«Ne! Čemu gojiti otroke v samostanu, ko so nam lahko vsaki čas v nevarnost.» Stopil je k vratam in jih zapahnil. Primaknil je stol v sredino sobe, ga pogrnil in odločno zapovedal stari redovnici:

«Odprite ona vratica tam v kotu: skozi katere mečete ostanke jedil v vodnjak!»

Redovnica je hitro storila, kar je zapovedal Saba, a ta je položil novorojenčka na pregrnjeni stol, povzdignil molek, ki ga je nosil ob pasu in z velikim križem, ki je bil pripet koncem njega, udaril otroka po glavi, da se je zasadil okovani križ v mehko lobanjo, potem pa ga vrgel v vodnjak mirno in mehansko, kot da srka pri povzdigovanju sladko vince. Eligija ni gledala tega prizora, ker je zakrila obličje in se obrnila v kot.

«Gotov je!» je zamrmral in molče odšel.

Mati ni videla celega prizora, ker je padla v nezavest, pač pa stara grešna kost Terezija, ki je po Sabatovem odhodu hitro vprašala Eligijo:

«Kaj mu je danes, da je tako čuden?»

«Ej, jezi ga, ker sta mu usla Pepo in Emanuel. Bojim se, da ne pride na sled, da sta pri nas. Ali Emanuela ne pustim od sebe in naj se zgodi, kar hoče. Toda sedaj pa pojdiva, ker precej pozno je že in sem zelo trudna.» Ugasnili sta luč in odšli. Emanuel pa je zastrl podobo in se vrgel na obličje k postelji.

«Moj Bog, ako se zgodi kaj enakega z Loti. Uboga reva, kako si molila za najino srečo...»

Isto noč Emanuel ni zatnil očesa. Dalje prih.

ako mu ni bil po volji. Dolgi možakar naj si blagovoli zapomniti, da si slovensko občinstvo tako žaljenje enkrat za vselej prepove. V koncert se je vrnil, menda izven programa, tudi mal intermezzo. Skočila sta si namreč dva Nemca v lase ter občinstvu zopet malo razjasnila temni pojem nemške kulture.

Blizajo se zopet občinske volitve. Prisel je sedaj čas odločitve, ali bode domačini sami gospodarili, ali pa bode tujec se v naprej ravnal z vami, kakor s svojimi podložniki in vam nakladal se v bodočnost novih naklad in davkov, kateri so vsi urejeni tako, da jih čutijo skoro samo domačini in nižji sloji. Le pogledimo nazaj delovanje treh let, koliko «dobrega» so storili ti za Tržič preskrbni očetje. Naložili so pasji davek, vpeljali davek na zganje, nastavili tretjega policaja in enega cestnega pometalca, vpeljali dimnikarske knjižice, same «koristne» reči. Bode li, domačini, res se nadalje prenašali ta tujcev jarem in zraven lepo molčali? Vzdromite se vendar in otesite tujčev roko, ki vas drži za vrat in tlači k tlom! V vaših rokah je moč, pokažite, da ste vi gospodarji domače zemlje, a ne oholi tujec. Na dan volitve izvolite moč, ki so vam porok, da bodo delali res v korist Tržiču. Torej vsi na delo zdaj, ko je še čas, kajti po toči zvoniti je prepozno.

IZ SELŠKE DOLENE. V nedeljo dne 11. t. m. se je vršilo na Bukovici običajno cerkveno žegnanje. Na Bukovici je več klerikalcev in Marijinih devic. Da pa taisti svojemu skofu in župniku Rožniku niso popolnoma pokorni, dokazuje, ker so na žegnanje prav pošteno plesali. Sedaj se bode videlo, ali bode prišel drugo leto župnik maševat na Bukovico ali ne. Na Praprotnem niso na cerkveno žegnanje že več let plesali, pa vendar ni bilo maše, ker je sv. Tomaž precej visoko nad morjem, potem bi pa med cerkvenim opravilom morala biti vrata odprta, kar na Bukovici ni treba, kar se g. župnik lahko pripelje s konji in jih spravi v hlev.

IZ SORAŠKE FARE. Ze pred davnimi časi je bil pod župniščem v Sori napravljen dober vodnjak. K temu župniškemu vodnjaku smo hodili zajemat čisto in pitno vodo vsi, ki bivamo v Cimprovi hiši, že toliko let, da pomnijo to najstarejši ljudje v fari. Omenjeni vodnjak pa je stal preblizu živalskega hleva in se je začela nabirati nesnaga v njem. Nam ni bilo mogoče najti druge boljše pitne vode in nam je tedanji župnik Porenta dovolil, da hodimo lahko na «korito» pred župnišče po vodo. Tako že hodimo več kot 40 let na ta kraj po vodo. Znano pa je menda vsakemu odraslemu, da smo si s tem pridobili tudi pravico se nadalje hoditi po vodo, čeprav je naš prečastiti in usmiljen dobrotnik g. provizor «kapvan» Braje drugačnega mnenja. Hotel nam je prepovedati se nadalje zajemati vodo iz vodnjaka pred župniščem, oziroma sedaj kaplanijo. Ker se nihče za njegovo prepoved ni zmenil, poskusil je vsled svoje trmoglavosti to doseči pri odvetniku. Razume se, da je tudi tu «pogorel». Dru zega ni dosegel kot to, da bo moral g. Jože res preveč napolnjen mošnjiček precej olajšati. Pač čuden tak božji namestnik, ki nam še ne privošči vode. Tudi našemu spoštovanju vrednemu nadučitelju Germeku jo je hotel prepovedati. G. provizor naj bi se raje drugače bolj brigal za Marijino družbo. Nauči naj jo v cerkvi lepo moliti in se lepo obnašati, ne pa tako «meketati», da jih je mučno poslušati. Navadil naj bi se naš častiti g. kaplan nedeljskih pridig, da ne bode venomer zabavljaj na liberalce. Če nam pa ima kaj povedati, naj nam pove na kakem drugem mestu, ne pa na prižnici. Svetujemo Vam, g. Jože, pustite nas v miru!

Podhomski.

V Kranju, dne 24. avgusta.

Kranjski deželni zbor. Ministrski svet je sklenil, da letos ne skliče kranjskega deželnega zbora. Vlada se je pripravljala, da poskusi doseči kompromis, a niti tako daleč ni prišla, da bi bila sploh stopila v meritorna pogajanja z narodnonapredno stranko, kajti že njeni dogovori s klerikalci in z Nemci so jo prepričali, da je vsak uspeh izključen. Klerikalno-nemška zveza hoče samo tako volilno reformo, ki naj bi spravila slovensko meščanstvo ob vpliv in veljavo v deželnem zboru. Ko je vlada to videla, je sploh prenehala s svojimi poskusi, doseči sporazumljenje in se je odločila, da deželnega zbora sploh ne skliče. Volilna reforma za deželni zbor je torej za letos pokopana in, ker poteče v kratkem poslovna doba deželnega zbora, se bodo vršile prihodnje volitve na podlagi starega volilnega reda. Mnogo klerikalnih upanj je s tem pokopanih, mnogo klerikalnih nad je splavalo po vodi. Od slovenskih naprednjakov samih bo odvisno, če bo prihodnji deželni zbor sklenil volilno reformo, za kakršno so se zmenili klerikalci in Nemci, ali demokratično, moderno in pravično volilno reformo.

Saniranje deželnih financ. Vlada vabi vse deželne uprave na dogovor dne 30. septembra t. l. zaradi saniranja deželnih financ. Vabilu je pridejana vprašalna pola s 40 vprašanji.

V Stuttgartu na Nemškem zboruje sedmi mednarodni socialistični kongres ob udeležbi zastopnikov iz celega sveta.

Kongres francoskih socialistov v Nancyju je zavrnil predlog Herveja, naj bi se državljani vseh dežel pozvali, naj odgovore na vsako napoved vojske z vojaškim štrajkom in vstajo. Sklenilo pa se je,

proti razoroževanju buržeazije in oboroževanju delavskih slojev pripraviti splošno ljudsko čboraževanje.

Ženska enakopravnost na Angleškem. Sedaj je tudi nižja zbornica sprejela z veliko večino zakonski načrt, da morejo biti tudi ženske izvoljene v občinske in okrajne zastope. Visja zbornica je tak zakon sprejela že poprej.

V Maroku se niso ponehali nemiri, temveč se upori vedno širijo tako, da je nevarnost za Evropejce čimdalje večja. Pred Casablanca se ponavljajo boji, Maročani pozivljajo svojega vladarja, novoproglašena sultana Mulej Hafida, naj prežene Francoze. Skoda, ki jo je vstaja povzročila doslej, je ogromna. Samo v Casablanci imajo Evropejci skode nad deset milijonov kron.

Godovi prihodnjega tedna:

25. Ludovik, Dragorad, Nika, Pravoslava; 26. Ceferin, Zidimir; 27. Srce Marijino, Boleslav, Ljubidrag, Natalija; 28. Avgustin, Milogaj, Stanova; 29. Obglavljenje Jan, K., Želidaz; 30. Roza Lim., Ljutomir, Milka; 31. Rajmund, Mildrag.

Novičar. ≡ ≡ ≡

□□□□

Občinske volitve v Kranju. Prihodnji torek in sredo se vrše — kakor že omenjeno — v našem mestu občinske volitve. Kandidatje za III. razred so kot odborniki naslednji gospodje: Josip Kovač, Alojzij Pečnik, Ciril Pirc, Ivan Rakovec, Janko Sajovic in Anton Šinkovec, kot namestniki pa: Matija Ažman, Josip Bučar in Ivan Jagodic. Za drugi in prvi razred se kandidatje postavijo menda danes. Treba je vsekakor, da se izpregovori o našem obč. zastopu enkrat resna beseda. To hočemo storiti, ko se konstituirata novi odbor.

Ministrski predsednik Boek v Kranju. Več kakor 14 dni je bival na počitnicah ministrski predsednik s soprogo v Bohinju, kateri kraj se mu je zelo dopadel. Ljudje pravijo, da je zelo prijazen gospod. Seboj je imel psička, kateri je na izprehodu večkrat kazal srečajočim otrokom, kako zna jokati. Iz Bohinja je obiskal tudi vse bližnje kraje. Tako je posetil začetkom tega meseca, seveda inkognito, tudi Kranj, kjer je obedoval. Ministrskemu predsedniku se zelo dopade lega našega mesta.

V Kamni gorici je izvoljen županom g. Adolf pl. Kapus, poštar istotam; svetovalec pa so izvoljeni gg.: trgovec Luka Lazar in posestnika Josip Svetina ter Marko Arh.

Deželni šolski svet je podelil denarno premijo Metelkove ustanove v znesku 80 K 41 v za leto 1907 gosp. Rudolfu Završniku, nadučitelju Preddvorom.

Umrla je v Kranju gospa Uršula Miklavčič, mati učiteljice gdč. Janje Miklavčič. N. v m. p.!

Na karavanški železnici je izklicavanje postaj v nemškem in slovenskem jeziku zapovedano na vseh onih postajah, ki nosijo dvojezičen napis. Vendar se pa to dosedaj nikjer ne godi. Celo na dvojezičnih postajah v Slov. Spodnjem Rožu, kakor v Svetni vasi in na Bistrici se izklicujejo postaje samo v nemškem jeziku. Ko so železnico gradili, tedaj so seveda tudi poiskali Slovence, da so pomagali plačevati za zgradbo, zdaj pa, ko je železnica zgrajena in v tiru, pa Slovencev nočejo več poznati. Čudno, da slavno c. kr. ravnateljstvo državne železnice v Beljaku ali o teh žalostnih in skrajno krivičnih razmerah ni poučeno, ali pa mirno trpi, da se Slovincem tako nesramno in nepostavno kršijo pravice. Morda nam prihodnjost te razmere pojasni. Vederemo!

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani razpisuje na svojih šolah v Trstu dve novi provizorični učiteljski mesti, ki jih je nastopiti pričetkom prihodnjega šolskega leta. Prošnje opremljene z dokazili o starosti, prebitih študijah in izpiti, naj se vložijo do konca t. m. pri družbinem vodstvu v Ljubljani. Vodstvo.

Godbeni klub «Sloga» v Kranju je minulo nedeljo priredil napovedani koncert, ki je v vsakem oziru uspel prav izborno. Večerni plesni venček je posetilo toliko izbranega občinstva, kakor že dolgo ne. Tudi več častnikov v Kranju se mudečega vojaštva je plesalo do ranega jutra.

Telovadno društvo «Sokol» z ženskimi oddelkom v Kranju priredi v nedeljo, dne 1. septembra ob 4. uri popoldne na kranjskem glavnem trgu svojo: IV. redno telovadbo. Spored: 1. Deški naraščaj: proste vaje iz V. zleta v Pragi. 2. Obrtno trgovski naraščaj: preskoki. 3. Člani: a) proste vaje, b) telovadba na orodjih, c) vzorna vrsta na drogu, d) vzorne proste vaje. Ženski oddelek: 1. Naraščaj: proste vaje iz V. zleta v Pragi. 2. Članice: bradlja bočno, z zvišano predno lestvino. Po telovadbi se vrši ob 6. uri zvečer koncert na vrtu brata Petra Mayrja. Vstopnina 50 vin, za osebo. Preplačila na korist blagajni. Pri telovadbi in pri koncertu svira slavna «Društvena godba» iz Ljubljane. K najmnogobrojnejši udeležbi vabi najuljudnejše odbor.

Moško pevsko društvo «Kranj» v Kranju vabi svoje p. n. člane k izvenrednemu občnemu zboru dne 29. t. m. ob 8. uri zvečer v hotel «Nova Posta».

Zaveza avstr. jugosl. učiteljskih društev.

Program XIX. glavne skupščine «Zaveze avstr. jugosl. učiteljskih društev» dne 24., 25. in 26. avgusta 1907. leta v Radovljici. I. V soboto, dne 24. avgusta. 1. Ob 1^h 08. uri popoldne ob prihodu vlaka iz Ljubljane sprejem na kolodvoru v Radovljici. Dosele skupščinarje pozdravita mestni župan radovljiški in predsednik «Radovljiškega učiteljskega društva». 2. Takoj po sprejemu sestanek v hotelu «Kunstelj», kjer zvedo za prenočišča oni, ki so se zglasili zanj. 3. Ob 2. uri seja upravnega odbora v šolskem poslopiju. Dnevni red: a) Poročilo o delovanju vodstva «Zaveze»; b) določitev poročil za delegacijo; c) predlogi in nasveti. 4. Ob 3. uri zborovanje delegacije v šolskem poslopiju v risarski dvorani. Dnevni red: a) Predsednik otvori zborovanje; b) legitimiranje delegatov in delegatij; c) tajnikovo poročilo o delovanju «Zaveze» in «Zavezinih» društev; d) poročilo računskih pregledovalcev za leto 1906. (§ 15. posl. reda); e) blagajniško poročilo; f) volitev treh pregledovalcev računov (§ 15. posl. reda); g) določitev letnih doneskov «Zavezinih» članov (§ 7., lit. a, «Zav.» pravil); h) določitev vzporeda za glavno zborovanje (§ 24. «Zav.» pravil); i) določitev časa prihodnji XX. glavni skupščini «Zaveze» (§ 22. «Zav.» pravil); j) volitev vodstva in upravnega odbora «Zaveze» (§§ 11. in 12. «Zav.» pravil); k) predlogi in nasveti. 5. Ob 8. uri zvečer zabavni večer v hotelu «Kunstelj». II. V nedeljo, dne 25. avgusta. 1. Ob 9. uri predpoldne glavno zborovanje v šolskem poslopiju v risarski sobi po vzporedu, ki ga določi delegacija. 2. Ob 1. uri popoldne banket. (Kuvert brez pijače tri krone.) 3. Po banketu izlet na vozovih na Bled. III. V ponedeljek, dne 26. avgusta. Ob 5^h 27. uri zjutraj se odpeljejo z blejskega kolodvora oni, ki napravijo izlet v Gorico in Trst; ob 8^h 48. uri predpoldne pa oni, ki izlete na Korosko in si ogledajo Celovec, Vrbsko jezero, Beljak, Trbiz. Za letošnjo glavno skupščino so zglasene sledeče razprave: 1. Slovensko združništvo in sodelovanje učiteljstva pri njem. O tej točki poroča gosp. Vlado Pušenjak, potovalni učitelj, ki ga je določila v to slav. «Združna Zveza» v Celju. 2. Neizmernost prostora in časa. Poročevalac gosp. Henrik Schreiner, c. kr. učit. ravnatelj v Mariboru. 3. Roditeljski večeri. Poročevalac gosp. Jakob Dimnik, nadučitelj v Ljubljani. Naše šolstvo. Poročevalac gosp. Janko Likar, učitelj v Ljubljani. 5. Poročilo o posvetovanju delegatov glede snovanja avstr. slovenske učiteljske zveze. Poroča gosp. Drag. Pribil, c. kr. okr. šolski nadzornik na otoku Krku. 6. Na delo med ljudstvo! Govori gosp. Anton Pesek, učitelj v Narapljah pri Ptujski gori. Stavki: 1. Vsakega učitelja in vsake učiteljice stanovska in narodna dolžnost je, da deluje po svojih močeh in zmožnostih tudi izven šole v prosep in obrambo šolstva in učiteljstva ter za prosveto naroda. 2. Predpogoj izvenšolskemu delu je močat in neomadeževan značaj ter vestno izpolnjevanje stanovskih dolžnosti v šoli. 3. Suprema lex (najvišje načelo) nam bodi brez ozira na stranke in osebe edino le procvit šolstva in napredek prosvete naroda. 4. Delo izven šole je: a) prosvetno (izobraževalno in delo za gospodarski napredek naroda) in b) politično. 5. Prosvetno delo je glavno in potrebno potrebno ter podlaga in predpogoj političnemu delu; samo slednje brez prvega ni uspešno ter dostikrat celo kvarljivo narodu in tudi — politiku. 6. največjo važnost polagaj in posebno pozornost obračaj učiteljstvo pri izvenšolskem delu na to, da se mladina nadalje izobrazuje in vnema za gospodarski napredek. 6. V ta namen naj se po potrebi osnujejo posebna društva za omladino, oziroma naj se pri obstoječih narodnih društvih (izobraževalnih, gospodarskih i dr.) ustanove posebni odseki (pododbori) za mladino. 8. Naše izvenšolsko delovanje naj se vrši po enotnih načelih in sistematskem programu ter trdni organizaciji. 9. V ta namen naj vsako učiteljsko društvo izvoli agilen odsek za izvenšolsko delovanje učiteljev in učiteljic; vsi taki odseki naj se združijo v okrilju naše «Zaveze» v močno falango. 10. Namen in delokrog teh odsekov je začrtan v «poljčanskih» resolucijah (glej «Učit. Tov.» t. l., št. 19.: Moška beseda stajerskega učiteljstva», in v št. 25. istega lista: «Med ljudstvo!» 11. Pri letošnji glavni skupščini «Zveze» v Radovljici se naj izvoli osrednji akcijski odbor, ki naj poskrbi, da bodo vsa slovenska in istrsko-hrvaška učiteljska društva ustanovila odseke za izvenšolsko delovanje in da bodo ti odseki vršili svojo nalogo. 12. Naša deviza bodi: Le v vztrajnem in uspešnem delu je spas in napredek naš in našega naroda!

Vodstvo.

Odlikovanje. Uredništvo «Perotinarja» v Trzinu je bilo za svoj list na I. odborni králkúřský výstavu hospodárského kružku místního mužského odboru N. J. S. v Hronove od 3.—5. avgusta 1907 odlikovano s častno diplomom z emedělské rady kr. českého. To odlikovanje je tembolj častno, ker so Čehi v evropskih listih mnogo bolj napredni nego mi Slovenci. Imamo samo ta list, kateri se bavi izključno s kmetijsko panogo kmetijstva. Vkljub temu so Čehi v tem veliko bolj razvjeni, priborili «Perotinar» vsled svoje vsestranske, z lepimi dobami opremljene, strokovne vsebine, med ostalimi enakovrstnimi listi enakopravno stališče, vsled česar moramo tudi mi «Perotinarja» le ponovno najtopleje priporočati vsem cenjenim kmetovalcem,

gospodarjem in gospodinjam, posebno pa tudi vsem cenjenim učiteljem v mnogobrojno naročitev, da tako tudi mi kaj pripomoremo k temu, da se ohrani za naše kmetijstvo tako velevažni strokovni list. Cena lista K 2-50 na leto kljub njegovi bogati in resnično poučni vsebini ni velika in si jo gotovo lahko omisli še tako revni gospodar ali gospodinja. List izbaja sedaj v drugem letu ter izide s prvim septembrom njega peti številka. Prvi letnik je še v nekaj izvodih vezan in nevezan v zalogi ter stane K 3-50 (vezan) oziroma K 2-50 (nevezan) proste poštnine.

Varujte se legarja! Ker je velika nevarnost, da se razširi postojnska epidemija legarja po celi deželi in preko njenih mej, prosimo slavno občinstvo, naj se v svojem lastnem interesu strogo ravna po sledečih zdravniških navodilih: 1. Legar je skrajno nalezljiva bolezen. Dobi se jo po okuženih jedilih in po okuženi vodi. 2. V krajih, kjer se je pojavil legar, smatrati je za okuženo vsako vodo, če ni sigurno čista studenčnica, izviračica nad višino bivališč dotičnega kraja. Kjer je vodovod, velja zanj tudi pravilo, da mora prihajati iz zbirališča vode, ki stoji višje, kakor človeška bivališča in kakor vse druge vode dotičnega kraja. 3. S sumljivo vodo se ne sme umivati posode, če pa ni druge na razpolago, mora se voda poprej skuhati, ker s tem izgubi okuženost. 4. V sumljivi vodi se ne sme kopati, ne sme se umivati z njo, če ni poprej prekuhana. 5. Sirove jedi, kakor sadje, salata i. t. d., ki so prišle posredno ali neposredno v dotiko s sumljivo vodo ali celo z gnojnicjo, so smatrati za okužene. 6. Občine in druge poklicane oblasti morajo skrbeti v krajih, kjer nimajo zanesljivo neokužene vode, za izdatno in redno dovažanje pitne vode. 7. Kjer v bližini ni zanesljivo neokudljive vode, mora se vodo za vso domačo porabo prekuhati. 8. Pri obolelih za legarjem so posebno nevarni odpadki, in smatrati je za okužene vse one predmete, ki so prišli posredno ali neposredno z odpadki v dotiko, kakor n. pr. perilo, obleka, posode, postelje, stranišča. 9. Osebe, ki pridejo ali z bolnikom ali pa s takimi okuženimi predmeti bolnikov v dotiko, naj vedno takoj in natančno osnažijo roke v razkuževalnih tekočinah (lisol i. dr.). 10. Vsak slučaj sumljive bolezni javiti je takoj oblasti bolnika takoj izolirati. 11. Paziti je treba tu posebno na one slučaje lahke oboletosti, ko bolniki ležejo in za silo še lahko opravljajo svoje posle. Tudi ob takih bolnikih se legar istotako širi. 12. Da se izve, kje da je bolnik nalezil legar, treba je poročiti, kje da se je mudil dotičnik približno pred dvema tednoma, ker se legar javi šele po tolikem času po trenutni okuženja. «Nova Doba».

Vrtno veselico pripravi gasilno društvo v Mošnjah v nedeljo, dne 25. avgusta 1907 na vrtu g. Ant. Debelaka, goslinčarja ob glavni cesti. Spored: 1. Srečkanje. 2. Salsva post. 3. Godba, ples. 4. Prosta zabava. Pri plesu svita domača godba. Začetek ob 4. uri popoldne. Vsi dobrovoljci so namenjeni za napravo gasilnega oročja.

V Beli peči so v ponedeljek pokazali kmet posestnika - črevljarskega mojstra Dragan. V petek zvečer je šel s svojim učencem v Zagrad na rake. Nad nekim 60 m globokim grabnom je in se na mestu ubije. Dasi po rodu Nemeč, je bil napram Slovincem vedno koncilijanten. Zapušča petero otrok.

Domača lekarna v Želečah pri Bledu. Deželna vlada je dovolila domačo lekarno začasno vpokojenemu polkovnemu zdravniku dr. Ivanu Benediku v Želečah pri Bledu.

Rateče je zapustil obče priljubljeni železniški uradnik g. Joško Dolinar in je sedaj prestavljen v Trst. Dobili so pa uradnika, ki ne zna slovenski. Tako se dela!

Veselica napravi gasilno društvo v Dupljah v nedeljo, dne 1. septembra ob treh popoldne na vrtu gostilne g. Marijana Star, pri Boštanju v Spodnjih Dupljah. Spored: Petje, tombola, ples.

V Železnikih se otvorila 15. septembrom čipkarska šola.

Veselica «Čitalnice» v Cerkljah, javljena za 1. septembra, se vrši zaradi nastalih zaprek 8. septembra. Veselični prostor je na vrtu poslanca in župana g. Ivana Hribarja. Na programu so: narodni igrokaz Finžgarjev «Divji lovec», ki ga vprizore cerkliške gospodične in dijaki in člani «Čitalnice», pevske točke pojo naša domača dekleta; potem je srečolov in šaljiva pošta, naposled pa ples v salonu, pri plesu igra sl. kamniška godba. — Ker je to že tretja veselica, kar jih priredi «Čitalnica» ob času svojega kratkega obstanka, se vidi, da ima življensko moč in je kot narodna ustanova vredna zdatne podpore, zato je upanje, da se iz vseh krajev, v bližini posebno, oglasi mnogo gostov.

Strela je udarila dne 17. t. m. v pod Janeza Starca, po domače Mošenka na Sp. Brnikih. Zgorela sta dva poda, šupa z gospodarskim orodjem in vozmi, mlatilnica, ki je bila last nekega družega posestnika, in 10 okenj pšenice. Vnel se je tudi v bližini stojič kozolec in pogorel s snopjem, kolikor ga je bilo v njem. Stare je pogorel že pred 10 leti popolnoma. Zavarovan ni bil veliko. Obžalovanje vredno je tembolj, ker je zelo marljiv in prinosestnik.

Priljubljeni učencev v kmetijsko šolo na Grmu. V letošnje leto se prične z mesecem novembrom. Pouk v tej šoli se bo pričel 1. oktobra. Šola na Grmu ima namen, da razširjeva pouk ljudske šole in

izobraziti učence v vseh tistih pomnostnih in strokovnih vednostih, ki so dandanes neobhodno potrebne za uspešno kmetovanje. Praktični pouk se vrši na šolskem gospodarstvu pod navodom učiteljev in predelavcev. Vsa uredba zavoda, skupno stanovanje, skupna hrana, vsa razdelitev dela in časa, učni, hišni in poslovni red, vse navaja učence na to, da se jim vcepi ljubezen do kmetijstva in da se izgoje za praktično kmetijsko življenje. Vrhutega se navajajo učenci tudi na naravno in priprosto življenje, na varčnost, zmernost, delavnost in sploh na težave kmetijskega stanu. V šolo se sprejemajo študenti in plačujoči učenci. Študenti imajo hrano, stanovanje in pouk brezplačno, za obleke, živотно perilo, in šolske potrebščine pa morajo sami skrbeti. Pravico do študentij imajo le sinovi kranjskih kmetovalcev. Za novo šolsko leto je razpisanih 5 študentij, za katera je prositi pri vodstvu šole do 5. septembra t. l. Plačujoči učenci plačujejo za hrano po 80 h na dan in za pouk po 40 K na leto ter stanujejo brezplačno v zavodu. Potrebna pojasnila daje vodstvo kmetijske šole na Grmu, p. Novomestu.

C. kr. pletarna v Radovljici. Učenci, ki se hočejo udeležiti pouka na c. kr. pletarski šoli v Radovljici, naj čimprej priglasé svoj vstop, da zamorejo priti s poukom koj v začetku učne dobe 1. septembra t. l. — Pogoje za sprejem so že objavili vsi slovenski časopisi; pripomnimo še, da je odbor poskrbel za dostojno prehrano in oskrbo vnanjih učencev, za kar jim bo plačati samo 20 do 24 K mesečno. — Starši, ki želite preskrbeti svojim sinovom dober obstanek za bodočnost, ne zamudite prilike in pošljite jih v to šolo. Stroške vam otrok v kratkem času povrne z zaslužkom v pletarni. V pletarno se sprejemajo tudi v pletarstvu že izurjeni mladeniči in možje. Plača po dogovoru. Odbor c. kr. pletarne v Radovljici.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani sporoča, da se je nabralo v družbine nabiralnike v času od 1. januarja do konca julija 1907: januarja 15 K —; februarja 5 K —; marca 80 K —; aprila 10 K —; majnika 38-77 K; junija 15 K —; julija 91-41 K; skupaj 255 K 18 h. Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je volil blagi rodoljub rajni radeški župnik Ivan Zagorjan 100 K. — Župljanom Senožeč, Šentpetra v Ljubljani in Radeč, kjer je služboval, ostane Zagorjan nepozaben radi svoje plemenitosti in značajnosti, Slovincem pa bodi posnemovalen vzgled rodoljubja!

Čudovita ura. Ruskemu carju je poklonil kmet Karas iz gubernije Radon nenavadno uro, za katero načrt je rabil celih 32 let in katero je delal 6 let. Ura je visoka 1¹/₄ m, težka 365 kg in je izdelana iz lesa in kovine. Navije se ta ura le vsakih 400 dni in kaže minute, ure, dni, tedne, mesece, dolžine dneva in noči, vzhod in zahod solnca, navadna in prestopna leta, spremembe mesec in gibanje zemlje okoli solnca. Mehanizem je tako umetniško izvršen, da gre ura popolnoma neslišno.

Ura je bila v soboto, dne 24. t. m., ob 1. uri na radovljiški postaji, katera se je kakor vselej tako tudi sedaj pokazala veliko prebitno. Goste sta pozdravila s prav srčnimi besedami načelnik Grčar in dr. Vilfan, kojima so se zahvalili predsednik «Zaveze» in zastopniki hrvaškega, slovenskega in češkega učiteljstva.

umirajoči Flori in sem za vsak slučaj zato poklicala stražo, ki stoji pred vrati. Meni je nemogoče vas izpustiti, ker, ako to storim, se pogubim sama.»

«Saj ste mi vendar že pred dolgim časom povedali, da je Saba zbolela za vedno iz samostana. Ker to je žal, menim, da sva midva s Pepolom

Milostiva gospa,

all veste, zakaj morate pri nakupovanju sladne kave izrečno poudarjati ime »Kathreiner« ?

Ker se vam sicer utegne primeriti, da dobite manj vreden posnemek brez vsehrvlin, s katerimi se odlikuje Kathreinerjeva kava.

Zakaj le

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

ima sprlčo posebnega načina svojega proizvajanja vonj in okus zrnate kave.

Zapomnite si torej natanko, milostiva gospa, da dobivate pristno Kathreinerjevo kavo zgolj v zaprtih izvornih zavojih z napisom: »Kathreinerjeva Kneippova sladna kava« in s sliko župnika Kneippa kot varstveno znamko.

JANJA MIKLAVČIČ, učiteljica v Kranju, naznanja prebridko vest, da ji je predraga mamiica

Uršula Miklavčič

danes ob pol 3. uri popoldne, po dolgi in mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, v starosti 77 let, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb je dne 21. avgusta ob 4. uri popoldne.

Preblago pokojnico priporočam v blag spomin in molitev.

Kranj, 19. avgusta 1907.

Zahvala.

Za povodni smrti moje predrage mamiice, izražena mi sočutja, darovane krasne vence, dobrotno spretnost na nje zadnji poti — se najljubšeje zahvaljujem.

V Kranju, 21. avgusta 1907.

Janja Miklavčič, učiteljica.

V hiši št. 55 nasproti gostilne „Wechsel“

se s 1. oktobrom odda lepo stanovanje (3 sobe in kuhinja).

— Več se izve pri posestnici Mariji Urbanc.

Naznanilo.

Slavnemu p. n. občinstvu najljubšeje naznanjam, da sem prevzel krojaško delavnico od gosp. Prašnikarja.

Delo se bo izvrševalo kot doslej skrbno, dobro in po niskih cenah; sploh se bo v vsakem oziru skušalo ustreči slav. občinstvu.

Se pripravim za mnogo naročnikih komadov, ker koncert je bil javen in se je zahtevana vstopnina plačala od Slovencev istotako kakor od Nemcev. Sicer bi se bil pa lahko prej informiral o programu in naj bi bil ostal doma,

nim nasvetom, ker je jezno obrnil od nje svoj pogled in odločno odgovoril:

«Ne! Čemu gojiti otroke v samostanu, ko so nam lahko vsaki čas v nevarnost.» Stopil je k vratam in jih zapahnil. Primaknil je stol v sredino sobe, ga pogrnil in odločno zapovedal stari redovnici:

«Odprite ona vratica tam v kotu: skozi katere mečete ostanke jedil v vodnjak!»

6 dni

Havre-New-York

voziyo zanesljivo najhitrejši brzoparniki francoske prekomorske družbe

Edina najkrajša črta čez

Bazel, Pariz in Havre v Ameriko.

Veljavne vozne liste in brezplačna pojasnila daje samo

Ed. Šmarda

oblast. potrjena potovalna pisarna v Ljubljani. Dunajska cesta 18 v novi hiši «Kmetске posojilnice», nasproti znane gostilne pri «Figovcu». 148 26-2

Salonski šivalni stroj

znalo rabljen,

se takoj proda

iz proste roke in pod jako ugodnimi pogoji.

Več se izve pri lastnici Fani Krizaj v Naklem hiš. št. 10. 136 3-3

Naznanilo.

Lepo, suho in zračno 129--6

STANOVANJE

z lepim razgledom, tremi sobami, svetlo kuhinjo, kletjo in drvarnico se takoj odda boljši družini. — Izve se pri J. Potočniku, čevljarju, št. 171, spodaj hotela «Nova pošta» v Kranju.

Nadalje se proda

HISA

blizu farne cerkve, za vsako stroko pripravna, z lepim vrhom. — Izve se istotam.

Ludovik Borovnik

puškar v Borovljah (Ferlach na Koroškem)

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušk za lovce in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice, vsprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preizkuševalnici in od mene preizkušene. 204 52-46

Ilustrovani ceniki zastoj.

Loterijska srečka dne 17. avgusta t. l.
Trst 41 52 59 85 47

Dva dečka

iz poštene hiše sprejme takoj za vrtnarska učenoa

IVAN WIDER

vrtnar v Ljubljani.

M. Podkrajšek

frizer za dame in gospode

Ljubljana, Sv. Petra cesta 35. Filijalka na 147-2 sproti hotela „Union“

GOLDENE MEDAILLE
BERLIN 1906

Priporoča za gojitev las in za umivanje gl. ve svoj zdravniško priporočeni gorko furirzlo zračni sušilni aparat. Suši brez nadležne vročine. Ne povzroča skrčenja las. Vpliva dobro na pospeševanje rasti las. Zaloga vsakovrstnih vpletik striženih in zm. šanih las. Oddelek za dame s separatnim vhodom.

Kupujejo se zmešani in odstriženi lasje po najvišjih cenah.

Mestna hranilnica v Kranju

obrestuje hranilne vloge

po 4 odstotke

brez odbitka rentnega davka

katerega plačuje hranilnica sama. 1 40

Stanje vlog K 4,287.015-98 Stanje hipotečnih posojil K 2,502.377-74

Šolske potrebščine

Šolske torbice, nosila za knjige, knjige za ljudske šole, zvezki za višje in rede, črnilo in barve, vsakovrstno pisalno in risalno orodje ter druge šolske predmete v obliki izberi na debelo in drobno dobite pri

Antonu Adamiču v Kranju

naspr. urarja X. Suttnerja nasl. Dalje priporoča naspr. urarja X. Suttnerja nasl.

vojo bogato založeno trgovino galanterijskega, norimberskega, modnega in drobnega blaga, pletenin in tkanin, igrač, in papirja.

Kramarsko in krošnjarsko blago v veliki izberi.

Zaloga igralnih kart.

Največja tovarniška zaloga vsakovrstnih otroških vozičkov od 9 K naprej, ročnih in tržnih tašk, potovalnih kovčegov in korb, nahrbtnikov in palic za hribolazce, Propričajte se o niskih cenah in solidni postrežbi. 68 52-21

POSLANO.

Vsled raznih v zadnjem času došlih mi vprašanj, usojam si sporazumno z vodstvom družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani opozarjati slavno narodno občinstvo in zlasti častite gg. trgovce, da ima vsled sklenjene pogodbe edinole udano podpisana tvrdka zalogo vžigalic družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Komur je torej na tem, da podpira to našo velevažno šolsko družbo, kupuje naj edinole vžigalice s sledečim napisom na trobojni podlagi: „Vžigalice družbe sv. Cirila in Metoda. Zaloga pri Iv. Perdanu v Ljubljani. Mal položi dar domu na altar! Te vžigalice so v prid družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Ta znamka je oblastveno registrovana pri trgovski in obrtni zbornici v Ljubljani ter je vsako ponarejanje iste po kazenskem zakonu strogo prepovedano. Cena, katera je izborni kakovosti primerna, vzdrži vsako konkurenco.

V LJUBLJANI, dne 20. avgusta 1907.

Z odličnim spoštovanjem

Iv. Perdan.

Modna trgovina Pavel Magdič, Ljubljana, Prešernove ul. 7

Svilnato blago, baržuni, pliši in tenčice.
Čipkasto blago, pajčolani, čipkasti ovrtniki, čipke, vložki, svilnate vezanine.

Jabots, Fichus, damski ovrtniki in kravate.

Svilnati in baržunasti trakovi.

Pozamentierja, porte in znore, resice, krepičice in znore za tapetnike.

Krepl in flori za žalovanje.

Zlate in srebrne reslice, čipke in znore.

Šerpe

iz svile, šipk in volne.
Nogavice za dame, dekleta in otroke.

Jopice, hlačke, otročje perilo in 135-4 odeje za vozičke.

Oprava za novorojenčke, posteljne podloge iz kavčuka.

Sukanec za šivanje, pletenje in vezenje.

Gumbi in različne igle.

Različne podloge in potrebščine za krojače in šivilje.

Jdrijske čipke, vezene čipke in vložki.

Pajčolani za neveste, mirtovi venoi.

Damsko perilo, spodnja krila, predpasniki in kopalne obleke.

Modrci in potrebščine za modrce.

Glave-rokavice in rokavice za uniformirance, pletenje, letne in šimske rokavice.

Kopalno perilo, dišave, mila in ustna voda.

Krtače za obleko, glavo in zobe.

Srajce za gospode in dečke, spodnje hlače, ovrtniki, zapestnice, naprsniki in žepne rute.

Pravo Jagrovo normalno perilo, tricoot-srajce, jopice in hlače.

Mrežaste in potne jopice, srajce, čepice in šport-pasovi.

Nogavice, naramnice, odeje in blazine za potovanje.

Kravate, gumbi za manšete.
Za lovec: telovniki, nogavice, rokavice, dokolenice.

Ogrevalci za kolena, meče, prsi, hrbet, trebuh in glavo.

Nahrtniki, ovrtniki, robci.

Narodni trakovi in zastave, narodne čepice, torbice in drugi domači narodni izdelki i. t. d., i. t. d.

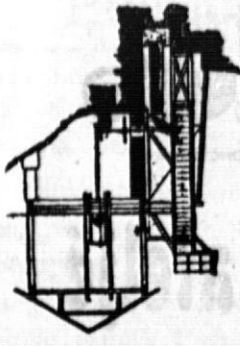
Gospod! Berite novice, ker so za Vas važne in koristne!

Razpošiljam po poštnem povzetju za 12 K 50 vin.

krasno, dobro in moderno opravo

katera obstoji iz sledečih predmetov:
Fina bela ali barvasta srajca št. 7. Dobre spodnje hlače. Lepa spalna srajca. 1 ovrtnik po želji. Krasna kravata. 1 par trpežnih nogavio. Močna brisalka. Izvrtne naramnice. 3 dobre žepne rute vse v škafli lepo aranžirano. Razpošiljam z obratno pošto. Ako bi kaj ne ugajalo, vrnem denar nazaj.

G. Tönnies

tovarna za stroje, železo in kovinoličarstvo v Ljubljani priporoča kot posebnost žage in vse stroje za obdelovanje lesa. Francis-turbine osobito za žagine naprave zvezane neposredno z vratilom. Sesalno-generatorski plinski motori, najcenejša gonilna sila 1 do 3 v. za konjsko silo in uro.

Večkrat premirano! Glinaste peči

štedilnike, banje za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in druge glinaste izdelke v vseh barvah, trpežne in cene priporočamo.

Avgust Dreise

prva in največja tovarna peči in glinastih izdelkov v Ljubljani.

JOS. WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA,

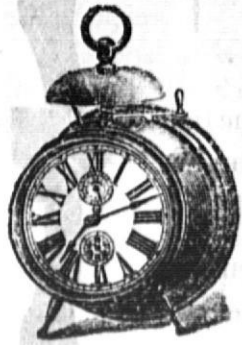
Slomškove ulice št. 4.

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko inženjersko podjetje.

Žično omrežje na stroj, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike i. t. d.

Specijaliteta: 74-53

valjični zastori (Rollbalken).

Mavricij Smolej
urar

na Jesenicah št. 19

priporoča svojo veliko zalogo pravih švicarskih žepnih ur

vsake vrste, dalje budilke, ure na nihala, prestane in verižice, po najnižjih cenah.

Popravila

se izdelujejo v lastni delavnici, ter sem zmožen po moji blizu 20letni skušnjavi vsaka tudi najtežja popravila izvršiti natančno in po nizkih cenah. Popravljajo se budilke po 80 vin. do 1'40 K. Žepne ure od K 1'20 naprej. — Zaradi kakovosti priporočam posebno precizijsko uro

„INTACT“.

Kolesarske potrebščine

NB. Ako želite imeti uro res dobro popravljeno jo ne dajajte takim, ki urarije niti izučeni niso. 17-29

Tiskarna I. Pr. Lampret

priporoča

vizitnice, zavitke i. t. d.

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najboljše kosmetično zobočistilno sredstvo

Seydlin

Izdelovatelj
O. Seydl
Ljubljana, Spital.-Stritar. ul. 7

Sladoled

najfinejši, več vrst, vsak dan sveži se dobiva pri

E. Brandt, Kranj. 87-13

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 180-6

Iv. Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane

šiv. stroje in kolesa

Ceniki na zahtevanje zastoj.

Najbolje je najceneje.

Pod to

znamko

je spoznati

proizvajalca.

v katerih

se prodajajo

samo Singerjevi

šivalni stroji

Singer Ko., akc.

35 52-34

Kranj, glava

Zaloga olja, šivank

Nad 5000 filljalk

Starši stroji se zali
Krajevni svet je vršil v soboto, dne 24. t. m., ob 1. uri na radovljiški postaji, katera se je kakor vselej tako tudi sedaj pokazala veliko prebršnino. Goste sta pozdravila s prav srčnimi besedami načelnik Grčar in dr. Vilfan, kojima so se zahvalili predsednik »Zaveze« in zastopniki hrvaške, slovenskega in češkega učiteljskega društva.

umirajoči Flori in sem za vsak slučaj zato poklicala stražo, ki stoji pred vrati. Meni je nemogoče vas izpustiti, ker, ako to storim, se pogubim sama.

«Saj ste mi vendar že pred dolgim časom povedali, da je Saba zbežal za vedno iz samostana. Ker so je dal, menim, da sva midva s Pepotom

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki
;Severnemškem Lloyd'
iz Bremena v New-York

s cesarskimi brzoparniki Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm, Kaiser Wilhelm der Grosse. — Prekomorska vožnja traja 5 do 6 dni. Natančen zanesljiv pouk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino le pri

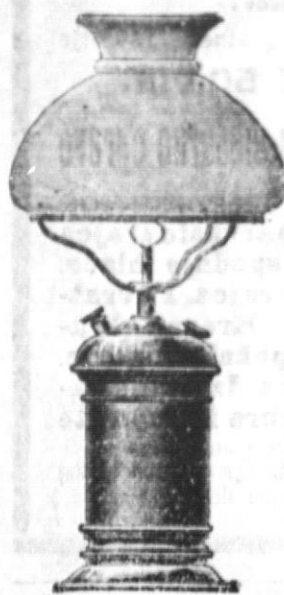
EDVARD TAVČAR-ju v Kolodvorskih ulicah št. 35 nasproti občeznane gostilne »Pri starem Tislerju«.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa potovanja se tikajoča posjnila točno in brezplačno. Postrežba poštena, realna in solidna. Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorabo, Mexiko, Californija, Arizona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno ugodno in izvanredno ceno čez Galdeston. Odhod na tej progji iz Bremena enkrat mesečno. Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd. 228-41

Berite.

Pozor.

Novo! **Acetylen-svetilke** **Novo!** **paten-**
tirane

≡ v 30. oblikah ≡
izdelane

iz močne kovine,
fino ponikljane.
Luč je krasna in
polovico cenejša
kot petrolejska.

Priporoča se go-
stilničarjem, obrt-
nikom in sploh vsa-
komur. 179 26-25

Kdor si hoče pri-
hraniti oči, naj kupi

Acetylen-svetilko

Dobi se samo pri:

A. J. Ivanc-u

Ljubljana, Rožne ulice, št. 8.

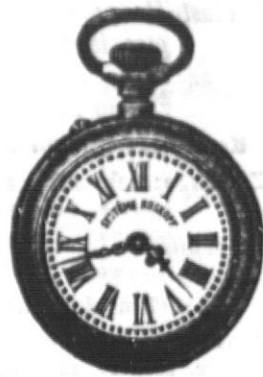
Najcenejša in največja domača
ekspozitna tvrdka.

Razpošiljanje švicarskih ur na
vse kraje sveta!

Urar in trgovec

H. Suttner v Ljubljani

Št. 502. Nikelnasta anker-
remontoar-Roskopf, trpežno
kolesje, gl. 2'45, enaka iz
pravega srebra gl. 3'95,
ista z dvojnatisim tršim sre-
brnim močnim pokrovom
gl. 6'50 in naprej.

priporoča svojo izborna zalogo najfi-
nejših natančnih švicarskih ur, kakor
najbolj slovečih znamk Šafhausen, O-
mega, Roskopf, Urania i. t. d.

Zlatnine in srebrnine, kakor nakras-
ki, verižice, uhani, prstani, obeski
i. t. d. najfinejšega izdelka po najnižjih
cenah. — Dokaz, da je moje blago
zares fino in ceno, je to, da ga raz-
pošiljam po celem svetu in imam od-
jemalce tudi urarje in zlatarje glav-
nih mest.

Ravno je izšel najnovejši veliki cenik,
kateri se pošlje zastoj in poštne
prosto.

Moske ure, 2 tretjini naravne velikosti.

Št. 505. Prava srebrna cilin-
der-remontoar, trpežno ko-
lesje in močni pokrovi, gl.
4'85, ista z dobrim anker-
kolesjem gl. 5'95 in naprej.

6-34

Ljubljana (Kolizej) R. Lang Marije Terezije cesta

19 126-9 Zalagatelj društva

c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.

Bogata zaloga po-
hlštva vsake vrste
v vseh cenah. Oglo-
dala, slike v vseh
velikostih.

Popolna oprava za
vilo. Specialiteta:
Gostilniški stol.

Modroci iz žilna-
tega omrežja, afri-
čanske trave ali
žimo, prve vrste
vedno v zalogi.

Za spalno sobo od
180 gl. naprej.
Divan z okraski.

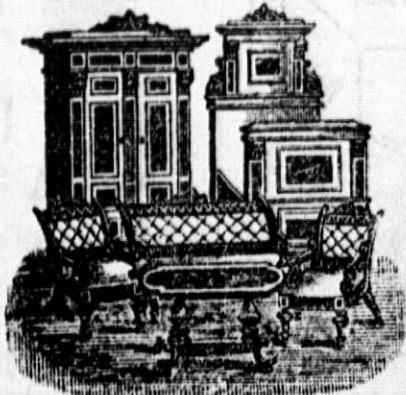
Oprave za jedilne
sobe, salona, pred-
sobe, cele garniture.

Specialiteta v ne-
vestnih baiah. Ve-
liki prostori, pril-
ično in v i. nad-
stropju.

Za sobo: postelja,
nočna omarica, o-
miyalna miza, obe-
šalniki, miza, ston-
sko ogledalo.

Pohlštvo iz železa,
otroške postelje in
vozički po vsaki
cent.

Čudovito poceni za
hotele, vile in za
letovišča 52 gl.

Zobotehnični atelje

Oton Seydl

pri g. dr. E. Globočniku
v Kranju

ZOBOVJA, tudi ne da bi se odstranile korenine, z ali
brez nebne plošče, iz KAVČUKA, kakor tudi ZLATA, dalje
VRAVNALNICE in OBTURATORJI se izvršujejo po NAJ-
NOVEJŠIH METODAH.

PLOMBE V ZLATU, PORCELANU, AMALGAMU in CEMENTU
kakor tudi vse ZOBOZDRAVNIŠKE OPERACIJE izvršuje
tu SPECIJALIST.

Odprto vsako nedeljo od 8. do 6. ure.

skih komadov, ker koncert je bil javen in se je
zahtevana vstopnina plačala od Slovencev istotako
kakor od Nemcev. Sicer bi se bil pa lahko prej
informiral o programu in naj bi bil ostal doma,

nim nasvetom, ker je jezno obrnil od nje svoj po-
gled in odločno odgovoril:

«Ne! Čemu gojiti otroke v samostanu, ko so
nam lahko vsaki čas v nevarnost.» Stopil je k
vratam in jih zapahnil. Primaknil je stol v sredino
sobe, ga pogrnil in odločno zapovedal stari re-
dovnici:

«Odprite ona vratica tam v kotu: skozi ka-
tere mečete ostanke jedil v vodnjak!»

na,
zbo-
obn-
pos-
ned-
libe-
na
tujen,

nil,
zbor-
kom-

POSJILNICA V RADOVLJICI

registrovana zadruga z omejenim poročtvom

družnico na Jesenicah

hranilne vloge od vsakega in jih obrestuje po

4 1/2 %

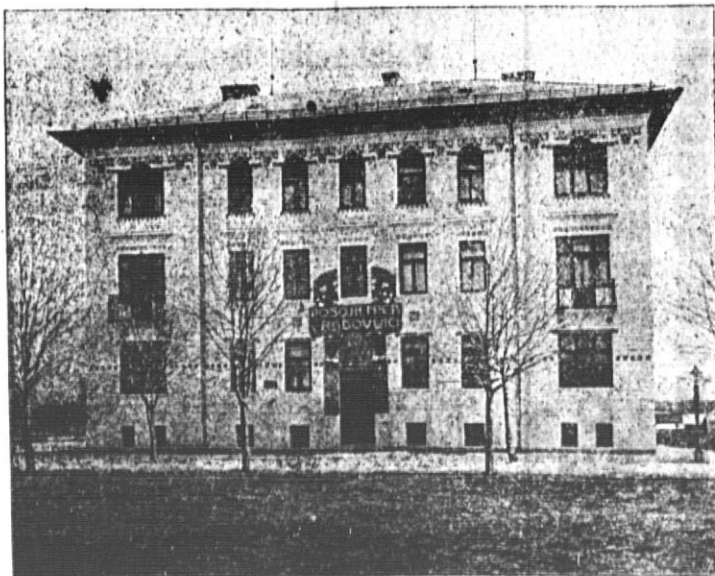
Denarni promet
v letu 1906.:

K 3.500.000

brez odbitka rentnega
davka. Hranilne knji-
žice se sprejemajo kot
gotovi denar, ne da bi se
pretrgalo obrestovanje.

Posojila

se dajejo na vknjižbe
brez amortizacije po
5 1/4% ali z 1% amor-
tizacijo, na menice pa
po 6%. — Eskompli-
rajo se tudi trgovske
menice.

Posojilnica sprejme tudi
vsak drug načrt amor-
tizacijskega dolga.

Uradije se v centrali
in v podružnici
vsak dan
od 8. do 12. ure dop.
in
od 2. do 6. ure pop.
izvemši nedelje pop.

Poštno-hranilnični ra-
čun centrale št. 45.867.
Podružnice na Jeseni-
cah št. 75.299.

120-8